

פוליסה לביטוח רכב מטיילים
בסיני ובירדן
מהדורת מרץ 2020

פוליסה לביטוח רכב מטיילים בסיני ובירדן

מהדורת מרץ 2020

תוכן עניינים

- 4.....מבוא הגדרות כלליות לכל פרקי הפוליסה.
- 5.....חריגים כלליים לחבות המבטח לכל חלקי הפוליסה.
- 6.....פרק א': חבות כלפי צד שלישי בגין נזקי גוף.....
- 7.....פרק ב': חבות כלפי צד שלישי בגין נזקי רכוש.....
- 8.....תנאים כלליים לפרקים א' ו-ב' של הפוליסה.....
- 10.....פרק ג': ביטוח הרכב.....
- 14.....פרק ד': תנאים כללים לפוליסה.....

מבוא

פוליסה זו היא חוזה בין **הראל חברה לביטוח בע"מ** (להלן - המבטח) לבין:

המבוטח ששמו נקוב במפרט (להלן: המבוטח)

לפיו מסכים המבטח, תמורת דמי ביטוח, לפצות/לשפות את המבוטח (לפי העניין) בתגמולי ביטוח בשל מקרי ביטוח שיארעו במשך תקופת הביטוח בתחום הטריטוריאלי המצוין להלן, בגבולות סכומי הביטוח למשך תקופת הביטוח.

דמי הביטוח, תקופת הביטוח וסכומי הביטוח נקובים במפרט המהווה חלקי בלתי נפרד מפוליסה זו. והכל בכפיפות לכל התנאים, הסייגים הכלולים בפוליסה.

הגדרות כלליות לכל פרקי הפוליסה

1. **"שימוש ברכב מנועי"** (כהגדרתו בחוק הפלת"ד) - נסיעה ברכב, כניסה לתוכו או ירידה ממנו, החנייתו, דחיפתו או גרירתו, טיפול-דרך או תיקון-דרך ברכב, שנעשה בידי המשתמש בו או בידי אדם אחר שלא במסגרת עבודתו, לרבות הידרדרות או התהפכות של הרכב או התנתקות או נפילה של חלק מהרכב או מטענו תוך כדי נסיעה וכן הינתקות או נפילה כאמור מרכב עומד או חונה, שלא תוך כדי טיפולו של אדם ברכב במסגרת עבודתו ולמעט טעינתו של מטען או פריקתו, כשהרכב עומד;
2. **"תחום טריטוריאלי"** - חצי האי סיני במצרים והממלכה ההאשמית בירדן בלבד.
3. **"תקופת הביטוח"** - בהתאם לתקופת הביטוח המפורטת במפרט.
4. **"חוק הפלת"ד"** - חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, תשל"ה-1975.
5. **"פקודת הנזיקין"** - פקודת הנזיקין (נוסח חדש), תשכ"ח-1968.

חריגים כלליים לחבות המבטח לכל חלקי הפוליסה

1. פוליסה זו אינה מכסה אבדן או נזק או חבות שאירעו מחוץ לתחום הטריטוריאלי.
2. פוליסה זו אינה מכסה:
  - 2.1. נזק תוצאתי לרבות ירידת ערך מכל סוג שהוא.
  - 2.2. אובדן או נזק שנגרמו בעת שהרכב היה מגויס לצה"ל.
  - 2.3. אבדן או נזק שנגרמו בשל פעולות שובתים פעולות משביתים ומהומות.
  - 2.4. תביעה הנובעת מחבות שבחובה.
  - 2.5. אבדן או נזק שנגרמו בשל היות נהג הרכב נתון להשפעת סמים מסוכנים, כהגדרתם בפקודת הסמים המסוכנים (נוסח חדש) התשל"ג - או 1973.
  - 2.6. אבדן או נזק שהם תוצאה של מלחמה, פעולת אויב, פיגועים חבלניים התקוממות צבאית או עממית, מהפכה.
  - 2.7. אבדן או נזק שהם תוצאה של קרינה מייננת זיהום רדיו אקטיבי, תהליכים גרעיניים וכל אבדן או נזק עקב חומר גרעיני או פסולת גרעינית.
  - 2.8. אבדן או נזק שהם תוצאה של רעידת אדמה.
  - 2.9. מקרה ביטוח שבו הרכב המבוטח נגנב על ידי עובד המבוטח או ע"י כל אדם אשר קשר עם המבוטח או עם אחד מעובדיו לצורך גניבת הרכב.
  - 2.10. מקרה ביטוח שנגרם במתכוון על ידי המבוטח או מישהו מטעמו (ואם הנהג אינו המבוטח - על ידי הנהג).
  - 2.11. עשיית כל מעשה פלילי על פי הדינים הנהוגים בתחום הטריטוריאלי (למעט עבירות תעבורה), על ידי נהג הרכב ו/או הנוסעים ברכב.

פרק א': חבות כלפי צד שלישי בגין נזקי גוף

1. **הגדרת מקרה הביטוח:** חבותו של המבוטח ו/או של הנוהג ברכב ברשותו של המבוטח, לפי פקודת הנזיקין, בגין נזק גוף שיארע לצד שלישי, במשך תקופת הביטוח, עקב תאונת דרכים הנובעת משימוש ברכב המבוטח כהגדרתם בחוק הפיצויים לנפגעי תאונת דרכים, תשל"ה-1975 (להלן: הפלת"ד).
- יובהר, כי לעניין הגדרה זו, נוסעי הרכב לא ייחשבו כצד שלישי.**
2. בכפיפות לתנאים, לחריגים ולהגבלות שבפוליסה זאת יפצה המבטח את המבוטח ו/או הנוהג ברכב ברשותו, בעבור כל סכום שיהיו חייבים לשלמו על פי מקרה הביטוח ובכל מקרה לא יותר מגבולות האחריות המפורטים במפרט.
- למען הסר ספק מובהר כי הכיסוי הניתן בהתאם לפוליסה הינו בכפוף לדיני הנזיקין ולא בהתאם לחוק הפלת"ד על כל המשתמע מכך.**
3. אם היה הנפגע מחוץ לרכב המבוטח, תחול אחריות המבטח אך ורק לגבי כל סכום שהינו מעל הסך המשולם על-פי ביטוח החובה הנהוג בתחום הטריטוריאלי, ככל שחל.
4. **גבולות אחריות לאירוע ולכל תקופת הביטוח:** אחריות המבטח לפי פרק זה, לא תעלה על הסך - הנקוב במפרט. המבטח יישא גם בהוצאות משפט סבירות שעל המבוטח לשאת בשל חבותו וזאת אף מעל לגבולות האחריות.
5. **השתתפות עצמית:** המבטח יגבה מהמבוטח את סכום ההשתתפות העצמית הנקוב במפרט ולא ינכה את סכום ההשתתפות העצמית מהסכומים המשולמים לצד שלישי.

פרק ב': חבות כלפי צד שלישי בגין נזקי רכוש

1. הגדרת מקרה הביטוח: חבות של המבוטח ו/או של הנוהג ברכב ברשותו, לפי פקודת הנזיקין, בגין נזקים לרכוש צד שלישי שיגרמו במשך תקופת הביטוח, עקב השימוש ברכב המבוטח, כהגדרתו בחוק הפלג"ד. יובהר, כי לעניין הגדרה זו, רכושם של נוסעי הרכב לא יהווה רכוש של צד שלישי.
2. בקרות מקרה הביטוח יפצה המבטח את המבוטח בעד כל הסכומים, לרבות הוצאות התובע, אשר המבטח יהיה חייב לשלמם בגין מקרה הביטוח.
3. גבולות אחריות המבטח על פי פרק זה ביחס לכל תביעה או לסך כל התביעות הנובעות מאירוע אחד ובסך הכול, לא יעלו על הסך הנקוב במפרט. המבטח יישא גם בהוצאות משפט סבירות שעל המבוטח לשאת בשל חבותו וזאת אף מעל לגבולות האחריות.
4. השתתפות עצמית: המבטח יגבה מהמבוטח, מכל מקרה ביטוח, את סכום ההשתתפות העצמית הנקוב במפרט ולא ינכה את סכום ההשתתפות העצמית מהסכומים המשולמים לצד שלישי.
5. סייגים לפרק ב'
  - מבלי לגרוע מהאמור בסייגים ובחריגים הכלליים של הפוליסה, אלא אם צוין אחרת במפרט, פרק ב' אינו מכסה אבדן, נזק או חבות שאירעו או נגרמו:
    - 5.1 לרכוש שבבעלותו של המבוטח ו/או נהג ו/או נוסעי הרכב או המסור לידיהם בנאמנות, בשמירתם, בשכירתם או בפיקוחם.
    - 5.2 לרכוש בבעלות אחד מבני משק ביתם של המבוטח ו/או נהג ו/או נוסעי הרכב.
    - 5.3 לרכוש המובל ברכב, על-ידו או עליו.
    - 5.4 היה הרכוש הנפגע בבעלות אדם או גוף שאינו ישראלי, תחול אחריות המבטח אך ורק לגבי כל סכום שהינו מעל הסך המשולם על פי הביטוח הנהוג בתחום הטריטוריאלי.

תנאים כלליים לפרקים א' ו-ב' של הפוליסה

1. טיפול בתביעות

1.1. תשלום תגמולי ביטוח יהיה, בכפוף לסעיף 68 לחוק חוזה הביטוח, כאמור להלן: "בביטוח אחריות רשאי המבטח - ולפי דרישת הצד השלישי חייב הוא - לשלם לצד השלישי את תגמולי הביטוח שהמבטח חייב למבוטח, ובלבד שהודיע על כך בכתב למבוטח 30 ימים מראש והמבוטח לא התנגד תוך תקופה זו; אולם טענה שהמבטח יכול לטעון כלפי המבוטח תעמוד לו גם כלפי הצד השלישי".

עם זאת, מוסכם שהמבטח יעשה כמיטב יכולתו לפעול בתיאום עם המבוטח כדי לא לפגוע בשמו הטוב או לגרום לו נזק.

1.2. הכיר המבטח בחבותו על פי הפוליסה, יהיה רשאי, לפי שיקול דעתו, ליטול לידי ולנהל בשם המבוטח את ההגנה כלפי כל תביעה או יישובה של כל תביעה וכן לתבוע ולקבל בשם המבוטח שיפוי, פיצוי, השתתפות, דמי נזק, למבטח יהיה שיקול דעת מוחלט בנוגע לניהול כל ההליכים או בנוגע לסידור או ליישוב כל תביעה, ועל המבוטח למסור לו את כל המידע שיש לו ולהושיט לו כל עזרה שתידרש ממנו בקשר עם העניינים הנדונים בסעיף זה.

1.3. אם סך התביעה חורג מגבולות האחריות של המבטח, יפעלו המבטח והמבוטח בתיאום הדדי; ובלי לגרוע בכלליות האמור, למבוטח תינתן זכות להשתתף בניהול ההגנה באופן פעיל.

1.4. המבטח ישפה את המבוטח בגין הוצאות משפט סבירות שעל המבוטח לשאת בהן בשל חבותו, אף מעבר לגבולות האחריות הנקובים במפרט;

1.5. תשלום סכום גבול האחריות / בפשרה

מבלי לגרוע מהאמור בסעיף 1.4 לעיל:

1.5.1. לפני ניהול ההליכים או תוך משא ומתן לפשרה בקשר עם כל תביעה או סדרה של תביעות או עניין כלשהו העלול לעמוד לתביעה על פי פוליסה זו - או במהלכה - רשאי המבטח לשלם למבוטח את סכום גבול או גבולות האחריות המתאימים, לאחר שנוכה ממנו כל סכום או סכומים שכבר שולמו בתור תגמולי ביטוח, ובמקרה כזה יותר המבטח על ניהול תביעה או תביעות כאלה ועל הפיקוח עליהן, ויראו באמור כתשלום מלא של כל גבולות האחריות המתאימים בפוליסה, למעט תשלומים והוצאות משפט סבירות שישולמו מעבר לגבולות האחריות.

1.5.2. הציע המבטח למבוטח לסיים תביעה או סדרה של תביעות או עניין כלשהו העלול לעמוד לתביעה על פי פוליסה זו בפשרה, והמבוטח התנגד לפשרה, תוגבל אחריות המבטח לסכום הכולל (לרבות הוצאות) אותו הציע המבטח כדי לסיים את התביעה, סדרת התביעות או העניין וזאת אף אם ימשכו ההליכים, והמבטח לא יהיה חב ביותר מהסכום שהציע במסגרת הפשרה. המשיך המבוטח בהליכים שתוצאתם:

1.5.2.1. מחיקה / דחיה של התביעה וגם או ביטול מלא וסופי לכל אפשרות להגשתה, ישפה המבטח את המבוטח בהוצאות סבירות בהן נשא המבוטח לצורך ההליכים כאמור, אך בשום מקרה לא יותר מסך כל הסכום שהוצע תחילה על ידי המבטח לסיימו בפשרה;

1.5.2.2. הקטנת סכום הפיצוי, ונשא בשל כך בהוצאות הגנה סבירות, ישפה המבטח את המבוטח בסכום הפיצוי, לאחר שנוכה, מגבולות אחריות המבטח על פי פוליסה זו כל סכום או סכומים שכבר שולמו בתור תגמולי ביטוח על פי הפוליסה ובנוסף הוצאות הגנה סבירות, אך בשום מקרה לא יותר מסך כל הסכום שהוצע תחילה על ידי המבטח לסיימו בפשרה.

1.5.3. מובהר, כי לעניין סכום או סכומים שכבר שולמו בתור תגמולי ביטוח, יחושב הסכום בכפוף לאמור. בתנאי "הקטנת גבול האחריות לאחר תביעה / נזק" להלן.

1.6. הקטנת גבול האחריות לאחר תביעה / נזק

התחייב המבטח בכתב לתשלום פיצויים לצד שלישי או אם שילם המבטח לצד שלישי פיצויים או, אם שיפה המבטח בתגמולי ביטוח את המבוטח בגין מקרה ביטוח, יוקטנו סכומי ביטוח וגם או גבולות אחריות המבטח בסכום בו התחייב המבטח כלפי הצד השלישי ממועד התחייבותו או ממועד התשלום (לפי העניין), בסכום בו פיצה המבטח את הצד השלישי או בסכום בו שיפה המבטח את המבוטח מהמועד בו שולם או ממועד מתן ההתחייבות, במוקדם שבמועדים.

2. הודעה על הליכים

המבוטח יודיע למבטח בהקדם האפשרי על חקירה משטרתית או אחרת, על חקירת סיבות מוות, או על כל אישום אשר יפתחו או שעומדים להיפתח אם אלו ידועים לו בקשר עם כל מקרה ביטוח אשר בגינו תיתכן תביעה על פי פוליסה זו.

3. העברת מסמכים מהמבוטח למבטח

המבוטח יעביר למבטח מיד עם קבלתם, כל מכתב, הזמנה לדיון, צו והליך כלשהו בקשר עם תביעת פיצויים עקב קרות מקרה הביטוח.

4. איסור הודאה

שום הודאה (ADMISSION), הצעה, הבטחה, התחייבות או פיצוי כלשהו לא ייעשו ולא יינתנו על ידי המבוטח או מטעמו, בלי הסכמתו מראש ובכתב של המבטח, בקשר עם מקרה בו תיתכן תביעה המכוסה על פי פוליסה זו. אין הוראות תנאי זה חלות על מסירת עובדות במשטרה או לכל גורם מוסמך על פי דין, לפי דרישתם, וכן על מתן עדות במשפט.

פרק ג': ביטוח הרכב

בקרות מקרה ביטוח, יחושבו וישולמו תגמולי ביטוח שיגיעו למבוטח בהתאם לפרק זה, לפי שווי האובדן או הנזק לרכב ביום קרות הנזק, אך לא יותר מהסך הנקוב במפרט.

1. מקרה הביטוח

מקרה הביטוח הוא אבדן או נזק שנגרם כתוצאה מאחד הסיכונים המפורטים להלן בתקופת הביטוח, לרכב הנקוב במפרט ולאביזריו הצמודים אליו או הנמצאים בו מכוח דין (להלן - הרכב) בתחום הטריטוריאלי:

- 1.1. אש, ברק, התפוצצות, התלקחות.
- 1.2. התנגשות מקרית, התהפכות.
- 1.3. גניבה אשר בעקבותיה לא נמצא הרכב במשך 30 ימים וכל נזק תוך כדי גניבה ובעת ניסיון גניבה.
- 1.4. שטפון, סערה, התפרצות הר געש.
- 1.5. מעשה זדון, למעט מעשה שנעשה בידי המבוטח או מטעמו.

2. פרטים ונזקים לא מכוסים -

המבטח לא ישפה את המבוטח בשל:

- 2.1. אבדן או נזק למקלט רדיו, לרשם קול, למכשיר קשר, לאנטנה, למזגן אוויר, לטלוויזיה ולטלפון המותקנים ברכב ולכל רכוש אחר הנמצא ברכב ואינו חלק מאביזריו, אלא אם הוסכם אחרת בכתב.
- 2.2. צמיגים, אלא אם ניזוקו או אבדו חלקים נוספים מהרכב.
- 2.3. נזק שייגרם עקב העמסת יתר ובניגוד לקביעת רשויות הרישוי.
- 2.4. אביזרים, נגררים, מכשירים, מנופים, ציוד, חלקים או תוספות המותקנים בכלי הרכב.
- 2.5. כל רכוש המובל על כלי הרכב או מחוצה לו או בתוכו לרבות כלי עבודה.

3. קלקולים מכניים וחשמליים -

קלקולים מכניים וחשמליים שייגרמו לרכב אינם מכוסים אלא אם נגרמו במהלך או עקב מקרה הביטוח.

4. השתתפות עצמית

המבוטח יישא בסך הנקוב במפרט לגבי כל מקרה ביטוח לפי פרק זה.

5. דרכי הפיצוי -

המבטח ויכל, על פי שיקול דעתו, לבחור בין דרכי הפיצוי הבאות: תשלום ערך הנזק או האבדן במזומן, תיקון הרכב, החלפתו ברכב מסוג ואיכות דומים או החלפת חלק ממנו.

6. חישוב הפיצוי -

- 6.1. תגמולי הביטוח שיגיעו למבוטח לפי פרק זה יחושבו וישולמו לפי שווי האבדן או הנזק לרכב, אולם לא ישולם יותר מסכום הביטוח הנקוב במפרט.
- תגמולי הביטוח בשל אבדן או נזק לפריט או למספר פריטים לא יעלה על הסכום הנקוב במפרט כסכום הביטוח של הפריט או הפריטים. תגמולי הביטוח בשל גניבת הרכב ישולמו רק אם הרכב לא יתגלה במשך 30 ימים לאחר הגניבה.

- 6.2. במקרה של החלפה של חלק של הרכב, לא תעלה אחריות המבטח על הערך הממשי של החלק שאבד או ניזוק (דהיינו - בניכוי בלאי) בצירוף הוצאות התקנה.
- 6.3. במקרה שהרכב יצא מכלל שימוש עקב סיכון המכוסה לפי פוליסה זו, יישא המבטח גם בהוצאות סבירות לשמירתו ולהעברתו לישראל או במקרה של נזק חלקי להעבירו למעבר הגבול. אם לרכב הניזוק אין שירותי דרך וגרירה במסגרת ביטוחו בישראל, אזי פוליסה זו תישא בהוצאות גרירה והעברת הרכב הנפגע למוסך הסמוך ביותר למעבר הגבול, בישראל.
- 6.4. קביעת שווי הרכב לצורך תשלום תגמולי הביטוח במקרי אבדן מוחלט או גניבה של הרכב המבטח:
- "מחירון" - קובץ מחירים וכללים שיטתי מקצועי ובלתי תלוי המשמש לקביעת ערך שוק של כלי-רכב פרטיים מכל הדגמים, בין קונה מרצון ומוכר מרצון, שמתפרסם ומתעדכן באופן סדיר ושניתן לעיין בו בכל עת.
- המחירון, המשמש בסיס לקביעת ערך השוק של הרכב בעת תשלום תגמולי ביטוח בגין אבדן מוחלט של כלי הרכב או גניבתו, הוא "מחירון מכוניות משומשות וחדשות", כפי שיפורסם ע"י יצחק לוי, בהוצאת "תעבורה וסקרים בע"מ", סמוך לפני יום קרות מקרה הביטוח. במחירון זה מופיעות טבלאות המפרטות משתנים שונים, המשפיעים על ערך מכונית משומשת. משתנים אלו יילקחו בחשבון בעת קביעת ערך השוק של הרכב לצורך תגמולי הביטוח, ותגמולי הביטוח יוגדלו או יופחתו בגין משתנים אלה על פי שעורי השינוי המופיעים במחירון הנ"ל. מובהר בזאת, כי סכום דמי הביטוח (הפרמיה) בגין הרכב המבטח לא הושפע בשל משתנים אלה. לדוגמא: אם הרכב המבטח הוא רכב ששנת ייצורו קודמת ליום קרות מקרה הביטוח ב-4 שנים, והוא היה בבעלותם של שני בעלים קודמים - יופחתו, עפ"י המחירון הנ"ל, 4% משווי הרכב המופיע במחירון. ולדוגמא: אם שנת הייצור של הרכב המבטח קודמת ליום קרות מקרה הביטוח ב-4 שנים, מחירו במחירון מותאם לרכב שנסע במשך זמן זה 60,000 ק"מ בממוצע. אם הרכב נסע רק 44,000 ק"מ - יווספו, עפ"י המחירון הנ"ל, 4% לשווי הרכב המופיע במחירון.

7. רכב באבדן גמור

- נגרם לרכב אבדן גמור, ישלם המבטח למבטח את מלוא ערך/ שווי הרכב או סכום הביטוח הרשום במפרט, הנמוך מביניהם, ביום קרות מקרה הביטוח או יחליפו ברכב מסוג ואיכות דומים. בפוליסה זו "רכב באבדן גמור" - רכב ששמאי רכב קבע לגביו כי נתקיימו אחד מאלה:
- 7.1. הוא יצא מכלל שימוש והנזק הישיר שנגרם לו, למעט נזק ישיר שנגרם מירידת ערך, הוא 60 אחוזים ומעלה משווי הרכב כולל מיסים.
- 7.2. הרכב אינו ניתן עוד לשיקום והוא נועד לפירוק בלבד.
- 7.3. הרכב נגנב ולא נמצא תוך 30 ימים.
- 7.4. הוצאות התיקון בגין הנזק שוות ו/או עולות על סכום הביטוח הנקוב במפרט.

8. שרידי הרכב

- 8.1. שילם המבטח למבטח תגמולי ביטוח בשל אבדן גמור של הרכב או אבדן גמור להלכה של הרכב, תעבור הבעלות בשרידי הרכב למבטח.
- 8.2. אם ערך השוק של הרכב לאחר מקרה הביטוח גבוה מסכום הביטוח, והבעלות על הרכב עברה למבטח על פי דרישתו, ישלם המבטח למבטח את ההפרש שבין סכום הביטוח הנקוב במפרט לשווי הרכב ואולם לא יותר משווי שרידי הרכב שנתקבלו אצל המבטח.
- 8.3. בחר המבטח להחליף את הרכב הניזוק עקב מקרה הביטוח תעבור הבעלות על שרידי הרכב הניזוק למבטח.

9. אבדן גמור לרכב שלא שילמו בעדו מיסים -

- 9.1. אם נגרם אבדן גמור להלכה לרכב כתוצאה ממקרה ביטוח המכוסה בפוליסה זו ולא שולמו כל המיסים הממשלתיים בשל הרכב, והמבטח החליט לא לתקן את הרכב, ישלם המבטח למבוטח תגמולי ביטוח לפי שווי הרכב ללא מיסים אך לא יותר מגבול האחריות הנקוב במפרט.
- 9.2. על אף האמור בסעיף קטן 9.1, מבוטח שימציא למבטח הוכחה כי אינו זכאי לפטור חוזר ממיסים על רכב חליפי שהוא מתכוון לרכוש במקום הרכב שנגרם לו אבדן גמור או אבדן גמור להלכה, ישלם לו המבטח, תגמולי ביטוח לפי שווי הרכב כאילו שולמו כל המיסים בעדו, אך לא יותר מגבול האחריות הנקוב במפרט.
- 9.3. לאחר תשלום תגמולי הביטוח רשאי המבטח לקבל מהמבוטח את זכויותיו ברכב ואם העברת זכויות זו תלויה בתשלום מיסים כלשהם, יחול תשלום זה על המבטח.

10. הרחב ביטול ניכוי בלאי לחלקי הרכב

- המבוטח יהיה זכאי במקרה של אובדן או נזק לכלי הרכב עקב הסיכונים המכוסים בפרק זה לפיצוי בעד סכום שנוכה בגין בלאי מתביעה שאושרה על-ידי שמאי מוסמך וסולקה במזומן (ולא על-ידי החלפה או תיקון) על-ידי המבטח בגין חלקי הרכב שהוחלפו באישור השמאי, בתנאי מפורש ש-:
- 10.1. הפיצוי הכולל כתוצאה ממקרה הנזק לא יעלה על סך הערך הממשי של כלי הרכב או סכום הביטוח הנקוב במפרט, הנמוך משניהם, וכן לא יחול פרק זה על אובדן גמור של כלי הרכב, כאשר ייקבע על-ידי המבטח.
- 10.2. המבטח יהיה זכאי לבעלות מלאה של החלקים הניזוקים לאחר החלפתם באחרים.
- 10.3. הרחב זה לא יחול על כלי רכב ששנת יצורו קודמת ל-9 שנים מתחילת הביטוח על פי פוליסה זאת, אולם אם תיקון הרכב יחייב החלפת המרכב או חלקים ממנו או פנס, יישא המבטח במלוא עלות החלפה זו ללא ניכוי בלאי.
- 10.4. הביטוח על-פי הרחב זה לא יחול על צמיגים, מצברים ורדיאטורים.

סייגים לפרק ג'

11. היה והרכב היה שכור/מוכר על ידי המבוטח ו/או נוסעי הרכב יחול הביטוח על פי פרק זה אך ורק לגבי אחריותו של המבוטח כלפי המשכיר / המחכיר, אם נתבע לשלם פיצויים בגין האובדן או הנזק הממשיים ולא יותר מסכום הביטוח הנקוב במפרט.

12. הביטוח לפי פרק זה אינו מכסה נזק למרכב תחתון ולצמיגים שנגרם מחמת נסיעה בדרך שאינה סלולה או כבושה, אלא אם היה כלי הרכב המבוטח בעל הנעה 4X4. במקרה שהרכב המבוטח הינו בעל הנעה 4X4, יישא המבוטח בהשתתפות עצמית בסך הנקוב במפרט מכל נזק למרכב התחתון ולצמיגים שנגרם מחמת נסיעה בדרך שאינה סלולה או כבושה.

פרק ד': תנאים כללים לפוליסה

מבלי לגרוע באמור בתנאים הכלליים המצוינים בכל פרק, יחולו התנאים הכלליים שלהלן על כלל הפרקים. אם קיימת סתירה בין התנאים הכלליים בפרק זה לבין התנאים הכלליים בפרקי הפוליסה, יחולו הוראות התנאים המצוינים בפרקי הפוליסה.

1. בני אדם הרשאים לנהוג ברכב -

בני אדם הרשאים לנהוג ברכב יהיו אחד או יותר מהמפורטים להלן, כפי שפורש במפרט ובתנאי שהם בעלי רישיון נהיגה בר-תוקף בישראל לנהיגת כלי רכב מסוג הרכב או שהיו בעלי רישיון כאמור בתאריך כלשהו במשך 24 חודשים שקדמו לנהיגה ברכב ולא נפסלו מלקבל או מלהחזיק רישיון כזה על פי הוראות חיקוק, פסק דין, החלטת בית משפט או רשות מוסמכת אחרת.

1.1. המבוטח.

1.2. אדם ששמו נקוב במפרט.

1.3. אדם הנוהג לפי הוראת המבוטח או ברשותו.

2. השימוש ברכב

השימוש ברכב יהיה למטרות חברתיות ופרטיות בלבד.

3. גילוי ושינוי בעניין מהותי

3.1. פוליסה זו הוצאה על סמך התשובות שנתן המבוטח, בהודעה שתתועד אצל המבוטח, על כל השאלות שנשאל בהצעה ששימשה בסיס לפוליסה, או בכל דרך אחרת, כפי שנתבקש, ועל סמך הנחתו של המבוטח שהמבוטח השיב תשובות מלאות וכנות על השאלות שנשאל כאמור, לא הסתיר בכוונת מרמה עניין שהוא ידע כי הוא מהותי למבוטח לצורך הערכת הסיכונים המבוטחים ונקט באמצעים למניעת נזקים שהמבוטח דרש נקיטתם להקלת הסיכונים המבוטחים לפי פוליסה זו.

3.2. עניין מהותי הוא עניין ששאלה לגביו הוצגה בהצעת הביטוח או בכל דרך אחרת שתתועד אצל המבוטח, ומבלי לגרוע מכלליות האמור, גם עניינים אלה:

3.2.1. סוג הרכב, שנת עלייה לכביש, מספר הרישוי שלו, התוצר והדגם שלו, סוג תיבת ההילוכים.

3.2.2. פטור ממיסים לגבי הרכב אם ישנו.

3.2.3. תיאור השימוש ברכב והמקום שבו הוא מוחזק בדרך כלל.

3.2.4. אמצעי המיגון של הרכב.

3.2.5. זהות הבעלים או המחזיקים דרך קבע ברכב ועיסוקיהם, תאונות שהיו מעורבים בהן ועבירות תנועה שבהן הורשעו בשלוש השנים שקדמו לעשיית הביטוח על פי פוליסה זו, פרט לעבירות תנועה שיש לגביהן ברירת קנס.

3.2.6. נזקים שאירעו לרכב או לצד שלישי, בשלוש השנים האחרונות כתוצאה מסיכונים הכלולים בביטוח זה, למעט בתקופה שבה הרכב לא היה בבעלות המבוטח.

3.2.7. פרטים אודות מבטחים קודמים שביטחו את הרכב, אם היו, ודרישות מיוחדות שדרשו מבטחים קודמים, אם דרשו.

3.3. לא השיב המבוטח תשובות מלאות וכנות לשאלות בעניינים המהותיים או הסתיר מן המבוטח בכוונת מרמה עניין מהותי או לא נקט באמצעים שדרש המבוטח להקלת הסיכונים המבוטחים לפי פוליסה זו, יהיה המבוטח רשאי לבטל את הפוליסה או להקטין את היקף חבותו והכל על פי הוראות חוק חוזה הביטוח, התשמ"א-1981 (להלן-החוק).

3.4. המבוטח יודיע למבטח במשך תקופת הביטוח על כל שינוי שחל בעניין מהותי מיד עם היוודע לו על כך: לא גילה המבוטח למבטח שינוי כזה יהיה המבטח רשאי לבטל את הפוליסה או להקטין את היקף חבותו על פי הוראות החוק.

4. ביטוח כפול

4.1. אם בוטח הרכב בפני הסיכונים הכלולים בפוליסה זו אצל יותר ממבטח אחד לתקופות חופפות יודיע המבוטח על כך בכתב למבטח מיד לאחר שנעשה ביטוח הכפל או מיד לאחר שנודע לו על כך.

4.2. בביטוח כפל אחראים המבטחים כלפי המבוטח יחד ולחוד.

5. הארכת ביטוח

כל הארכה של תקופת הביטוח על פי פוליסה זו טעונה הסכמה של המבטח ושל המבוטח.

6. תשלום דמי הביטוח ודמים אחרים

6.1. דמי הביטוח וכל יתר הסכומים המגיעים למבטח מהמבוטח בשקלים בקשר לפוליסה, ישולמו למבטח לפי התקנות.

6.2. לא שולם סכום כלשהו המגיע מן המבוטח למבטח במועדו יישא הסכום שבפיגור הפרשי הצמדה בהתאם לשינויים במדד המחירים לצרכן (כולל ירקות ופירות) שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה או כל מדד אחר שיבוא במקומו (להלן – "המדד") בין המדד האחרון הידוע ביום שנקבע לתשלום ובין המדד האחרון הידוע ביום התשלום בפועל.

6.3. אם נערכה פוליסה זו במטבע חוץ יערך כל תשלום לפיה באותו מטבע או בשקלים לפי השער היציג של אותו מטבע ביום התשלום.

6.4. לא שולם סכום כלשהו שבפיגור כאמור תוך חמישה עשר ימים לאחר שהמבטח דרש מהמבוטח בכתב לשלמו, רשאי המבטח להודיע למבוטח בכתב כי הביטוח יבטל כעבור 21 ימים נוספים, אם הסכום שבפיגור לא יסולק לפי כן. אם נקבע מוטב שאינו המבוטח והקביעה הייתה בלתי חוזרת, רשאי המבטח לבטל את הביטוח אם הודיע למוטב בכתב על הפיגור האמור והמוטב לא סילק את הסכום שבפיגור תוך 15 ימים מהיום שנמסרה לו ההודעה האמורה.

6.5. אין בביטול הביטוח על פי סעיף זה כדי לגרוע מחובת המבוטח לסלק את הסכום שבפיגור המתייחס לתקופה שעד לביטול האמור, וכן את הוצאות המבטח.

6.6. אירע מקרה ביטוח אשר גרם למיצי גבולות אחריות / סכומי הביטוח על פי פוליסה זו על ידי שיפוי המבוטח (לפי העניין), אזי מתגמולי הביטוח אשר יגיעו למבוטח (אם יגיעו כאלה), המבטח רשאי לקזז את יתרת דמי הביטוח המגיעים לו אף אם טרם הגיע מועד תשלומם.

7. ביטול הביטוח

7.1. המבוטח רשאי לבטל את הביטוח בכל עת לפני תום תקופת הביטוח, לפי שיקול דעתו והביטוח יבטל במועד שבו נמסרה על כך הודעה למבטח. במקרה כזה יחזיר המבטח למבוטח בהקדם, ולא יאוחר מ-14 ימים מהמועד שבו נכנס הביטול לתוקף, את דמי הביטוח ששולמו בעד התקופה שלאחר מועד כניסת הביטול לתוקף, בהפחתת סכומים אלה.

7.1.1. בעד תקופה של עד שבעה ימים שבהם הייתה הפוליסה בתוקף, לרבות אם לא נכנסה לתוקף - 5% מדמי הביטוח השנתיים.

7.1.2. בעד תקופה העולה על שבעה ימים שבהם הייתה הפוליסה בתוקף - 5% מדמי הביטוח השנתיים בצירוף 0.3% מדמי הביטוח השנתיים בעד כל יום ביטוח, החל ביום השמיני.

7.2. על אף האמור בסעיף 7.1, ביטל המבוטח את הפוליסה עקב העברת בעלות הרכב המבוטח, עקב החזרת רישיון הרכב למשרד הרישוי או עקב פטירת הנהג ששמו נקוב כנהג יחיד במפרט, יחזיר המבטח למבוטח את החלק היחסי מדמי הביטוח ששולמו, החלק היחסי כאמור יחושב על ידי הכפלת דמי הביטוח שגבה המבטח ביחס שבין מספר הימים שנתרו, במועד הביטול, עד תום תקופת הביטוח המקורית, לבין מספר הימים הנכללים בתקופת הביטוח המקורית (להלן-החלק היחסי).

7.3. בלי לגרוע מזכויות המבטח על פי דין, רשאי המבטח לבטל את הביטוח לפני תום תקופת הביטוח, ובלבד שהודעה על כך, שבה יכללו הנימוקים לביטול, תישלח למבוטח בדואר רשום 45 ימים לפחות לפני התאריך שבו יבטל הביטוח.

7.4. ביטל המבטח את הפוליסה, יחזיר המבטח למבוטח בהקדם, ולא יאוחר מ-14 ימים מהמועד שבו נכנס הביטול לתוקף, את החלק היחסי מדמי הביטוח ששולמו.

7.5. כל הסכומים שיוחזרו לפי סעיף זה ישתנו בהתאם לשינויים במדד בין המדד שפורסם סמוך לפני מועד ביצוע תשלום דמי הביטוח לבין המדד שפורסם סמוך לפני מועד החזרת דמי הביטוח. אם דמי הביטוח שולמו לשיעורין, ישתנה כל סכום בהתאם לשינויים במדד בין המדד שפורסם סמוך לפני מועד ביצוע התשלום לבין המדד שפורסם סמוך לפני השבת דמי הביטוח.

7.6. על אף האמור בסעיף זה פוליסה משועבדת תבטל 30 ימים לאחר שניתנה התראה על הביטול לבעל השעבוד.

8. תביעה לתגמולי ביטוח -

8.1. קרה מקרה ביטוח, על המבוטח או המוטב להודיע על כך למבטח מיד לאחר שנודע לו על כך.

8.2. כל תביעה לתשלום תגמולי ביטוח על פי הפוליסה תוגש בכתב.

8.3. על המבוטח, או על המוטב, לפי העניין, למסור למבטח, תוך זמן סביר לאחר שנדרש על כך. את המידע והמסמכים הדרושים לבירור החבות והיקפה ואם אינם ברשותו, עליו לעזור למבטח, ככל שיוכל, להשיגם.

8.4. **המבטח, מיד לאחר שקיבל הודעה מהמבוטח או המוטב על קרות מקרה הביטוח, יעשה את הדרוש לבירור חבותו.**

8.5. תגמולי הביטוח ישולמו תוך 30 ימים מהיום שהיו בידי המבטח המידע והמסמכים הדרושים לבירור חבותו.

8.6. תגמולי הביטוח ישתנו בהתאם ליחס שבין מדד המחירים לצרכן שפורסם סמוך לפני יום קרות מקרה התביעה לבין מדד המחירים לצרכן שפורסם סמוך לפני יום התשלום.

8.7. על הסכום שנקבע לפי סעיף 8.6 תיווסף ריבית בשיעור של ארבעה אחוזים לשנה מתום 30 ימים מיום מסירת התביעה.

8.8. אם נערכה פוליסה זו במטבע חוץ, אזי ישתנו תגמולי הביטוח בהתאם לשינויים בין השער היציג הידוע של אותו מטבע חוץ ביום קרות מקרה הביטוח לבין השער היציג הידוע ביום התשלום.

9. מקדמה ותגמולים שאינם שנויים במחלוקת

9.1. בקרות מקרה ביטוח היא המבוטח או הצד השלישי, לפי העניין, זכאי לקבל מהמבטח מקדמה או התחייבות כספית שתאפשר לקבל שירות לתיקון הנזק וזאת על חשבון הכספים שגיעו מהמבטח לפני תנאי פוליסה זו.

- 9.2. תגמולי ביטוח שאינם שנויים במחלוקת ישולמו תוך 30 ימים מיום שנמסרה למבטח תביעה בכתב לתשלום תגמולי הביטוח, והם ניתנים לתביעה בנפרד מיתר התגמולים.
- 9.3. סכומים ששולמו למבטוח או לצד שלישי מכוח סעיפים קטנים 9.1 ו-9.2 ינוכו מתגמולי הביטוח הסופיים שישולמו. בחישוב הניכוי ישתנו הסכומים שינוכו בהתאם לשינויים במדד המחירים לצרכן בין המדד שפורסם סמוך לפני תשלומם לבין המדד שפורסם סמוך לפני יום תשלום הסכום הסופי של תגמולי הביטוח.
- 9.4. התשלום הסופי והמלא של תגמולי הביטוח למקרי נזק לפי פרק ג' ייעשה לאחר המצאת הוכחות סבירות כי המבטוח תיקן את הנזק לרכב.

10. התיישנות -

תקופת ההתיישנות של תביעה לתגמולי ביטוח לפי פוליסה זו היא שלוש שנים מיום קרות מקרה הביטוח. התביעה לתגמולי ביטוח לפי פרקים א' ו-ב' אינה מתיישנת כל עוד לא התיישנה תביעת הצד השלישי נגד המבטוח.

11. תחלוף

- 11.1. הייתה למבטוח בשל מקרה הביטוח גם זכות פיצוי או שיפוי כלפי אדם שלישי שלא מכוח חוזה הביטוח, עוברת זכות זו למבטוח מששילם תגמולים למבטוח או למוטב כשיעור התגמולים ששילם.
- 11.2. המבטוח אינו רשאי להשתמש בזכות שעברה אליו לפי סעיף זה באופן שיפגע בזכות של המבטוח לגבות מן האדם השלישי פיצוי או שיפוי מעל לתגמולים שקיבל מהמבטוח.
- 11.3. קיבל המבטוח מן האדם השלישי פיצוי או שיפוי שהיה מגיע למבטוח לפי סעיף זה, עליו להעבירו למבטוח, עשה פשרה, ויתור או פעולה אחרת הפוגעת בזכות שעברה למבטוח, עליו לפצותו בשל כך.
- 11.4. הוראות סעיף זה לא יחול ואם מקרה הביטוח נגרם שלא בכוונה בידי אדם שמבטוח סביר לא היה תובע ממנו פיצוי או שיפוי, מחמת קרבת משפחה או יחס של מעביד ועובד שביניהם.

12. סעיף שיעבוד(אם צוין במפרט) -

תשלום לפי פרק ג', באם יגיע, ישולם למשעבד הנקוב במפרט על פי שיעור זכות ההנאה שיש לו בביטוח הניתן על פי הפסקה הנ"ל של פוליסה זו ובכפופות לכל תנאיה.

שום דבר האמור בסעיף זה לא יפורש כמרחיב אחריות המבטוח על פי פוליסה או כגורע מסמכות כלשהי שהוענקה לו.

מותנה בזה כי למרות כל הרשום בפוליסה או בתוספת כלשהי לפוליסה בדבר ביטול הביטוח עקב אי תשלום של פרמיה או חלק ממנה או בדבר זכות ביטול הביטוח על ידי המבטוח בתוקף תנאי הפוליסה, לא יהיה תוקף לביטול הביטוח אלא ביום ובשעה הנקובים בהודעה שתימסר בכתב למבטוח ולמשעבד הזכאי לפחות 30 ימים לפני אותו מועד.

13. הודעות

הודעה של המבטוח למבטוח או למוטב בכל הקשור לפוליסה תינתן לפי מענם האחרון הידוע למבטוח. הודעה של המבטוח למבטוח תינתן בכתב למשרדו הראשי המצוין בכתרת הפוליסה.

14. השתתפות עצמית

בכל מקרה ביטוח המכוסה לפי פרקים א, ב, ו-ג', יישא המבטוח בהשתתפות עצמית בסך הנקוב במפרט בגין כל פרק בנפרד.

תהליך מינוי שמאי

ועריכת שומת נזק בקרות מקרה ביטוח לרכב

על פי הנחיות המפקח על הביטוח בקודקס הרגולציה בעניין שמאות ביטוח רכב (רכוש צד ג') להלן תיאור תהליך הדיווח על הנזק, בחירת שמאי, דרכי קבלת המידע לגבי הנזק ואפשרויות הערעור השונות.

להלן תיאור התהליך:

1. מיד לאחר שנודע לך על קרות מקרה ביטוח לרכבך, עליך להודיע על כך להראל חברה לביטוח בע"מ (להלן-"הראל").
2. לפני תיקון הרכב יש לערוך הצעת תיקון לאומדן הנזק. לצורך הערכת הנזק לרכב, עליך או על ניזוק צד ג' לפנות להראל על מנת לבחור שמאי חוץ מתוך רשימה של שמאי חוץ, או לבחור שמאי אחר.
3. ההודעה על הנזק ובחירת שמאי חוץ ייעשו על ידי פנייה למוקד התביעות של הראל "ר.ש.ת." (ריכוז שמאות תביעות) בטלפון: 03-9294000 ובפקס: 03-9294017 או על ידי הודעה לסוכן הביטוח שלך על מנת שידווח במקומך על מקרה הביטוח.
4. שומת נזק לרכב נערכת ע"י שמאי. להלן הגדרות סוגי שמאים שנקבעו ע"י המפקח על הביטוח:
"שמאי" - מי שרשום בפנקס השמאים כמשמעותו בצו הפיקוח על מצרכים ושירותים (שמאי-רכב), התש"ם-1980.
"שמאי-אחר" כל שמאי שאינו שמאי בית או שמאי חוץ.
"שמאי בית" - שמאי שעלול להימצא במצב של ניווד עניינים בשל קשר מיוחד עם המבטח, לרבות שמאי שמתקיימים לגביו כל אחד מאלה:
א. שמאי שהוא עובד של קבוצת הביטוח.
ב. שמאי שלמעלה מ-30% מסך כל הכנסותיו משמאות ועסקים אחרים עם מבטחים הם מקבוצת הביטוח.
ג. חברת שמאות אשר קבוצת הביטוח מחזיקה בלמעלה מ-5% מאמצעי השליטה בה.
"שמאי חוץ" - שמאי שאינו שמאי בית ואשר נכלל ברשימת שמאי חוץ. דין תאגיד או משרד שמאים כדין שמאי בודד, לעניין זה "תאגיד" - לרבות חברה, שותפות או כל מיזם אחר.
5. עפ"י הנחיות המפקח על הביטוח: הראל הכינה רשימת שמאי חוץ לכל מחוז בפיזור גיאוגרפי נאות. הרשימה כוללת לפחות שמאי אחד לכל 2000 כלי רכב שהיו מבוטחים בביטוח רכב רכוש בהראל ביום הראשון של השנה הקלנדרית, ובכל מקרה לא פחות משבעה שמאים בכל מחוז. הראל רשאית להכין רשימות שמאי חוץ נוספות עבור כלי רכב שאינם פרטיים או מסחריים עד 4 טון או אופנועים. רשימות אלו יכולות להיקבע גם שלא על פי מחוזות ובלבד שנכללו בכל אחת מהן חמישה שמאים לפחות.
6. על פי בקשתך, רשימת שמאי החוץ ודף הסבר זה יועברו אליך, עם כריתת חוזה הביטוח, בעת דיווח על מקרה ביטוח או בכל עת, באמצעות פקס ו/או דואר אלקטרוני. רשימת שמאי החוץ וכן דף הסבר זה זמינים לך גם באמצעות אתר האינטרנט של הראל בכתובת:
www.harel-ins.co.il
7. אם אתה או ניזוק צד ג' תודיעו להראל כי אין לכם העדפה לקבל שירות משמאי מסוים, הראל תבחר שמאי מתוך רשימת שמאי החוץ של אותו מחוז באופן אקראי שיבטיח כי לא תהיה בכל עת העדפה כל שהיא בבחירת שמאי מסוים על פני שמאי אחר. הראל תעביר אליך או לניזוק צד ג', באופן מידי את פרטי שמאי החוץ לרבות הפרטים הנדרשים לשם התקשרות עמו. הראל תאסוף ותשמור מידע בדבר מספר השומות שביצע כל שמאי ברשימת שמאי החוץ שנבחר באופן האמור בסעיף זה.

8. לאחר בחירת השמאי, תוכל לבקש כי השמאי יתאם עמך את מועד ומקום עריכת השומה.
9. השמאי יערוך את הצעת התיקון והשומה על פי שיקול דעתו המקצועית ובהתאם לכלל דין.
10. עם סיום עריכת הצעת התיקון או השומה, יעביר השמאי עותקים מהן למבוטח וכן למבטח ולמוסך.
11. הראל והשמאי יתעדו וישמרו את כל החומר הנוגע להערכת הנזק, לרבות כל התכתבות, הצעת תיקון ושומה הקשורה בתיק התביעה ובתיקון הרכב, וזאת למשך שלוש שנים לפחות. הראל והשמאי יעבירו אליך ולניזוק צד ג', בסמוך לאחר דרישתך או דרישתו, כל מסמך ומידע שתדרוש או שניזוק צד ג' ידרוש, בעניין הערכת הנזק.
12. הצעת התיקון והשומה של שמאי החוץ יהיו הצעת התיקון והשומה הקובעות, אלא אם כן הציגה הראל בכתב הצעת תיקון או שומה נגדיות (של כל שמאי שהוא) והודיעה על רצונה לערער על הצעת התיקון או השומה לשמאי מכריע, לא יאוחר מיום עבודה אחד מיום עריכת הצעת התיקון על ידי שמאי החוץ ומסירתה להראל, או שבוע ממועד העברת השומה להראל, לפי העניין.
13. אתה או ניזוק צד ג' רשאים לערער על הצעת התיקון או על השומה של שמאי החוץ בפני שמאי מכריע, ובלבד שתציגו הצעת תיקון נגדית ותודיעו על רצונכם לערער לפני תיקון הרכב, או תציגו שומה נגדית לא יאוחר משבוע לאחר שנמסרה לכם השומה של שמאי החוץ.
14. בערעור על השומה של שמאי החוץ בפני שמאי מכריע ניתן לערער רק על אותם עניינים שלא נקבעו בהצעת התיקון, על אותם עניינים שנכללו בהצעת התיקון אך שונו בשומה, או על אותם עניינים שיכלו להתברר במהלך תיקון הרכב בלבד.
15. הראל תישא במלוא עלות שכר הטרחה של שמאי החוץ.
16. לחילופין: הראל מאפשרת לך לבחור בשמאי אחר ובלבד שתאפשר לשמאי מטעם הראל לבדוק את הרכב טרם תיקונו. אם הראל תהיה מעוניינת בבדיקה, היא תשלח שמאי מטעמה לבדיקת הרכב לא יאוחר מיום עבודה אחד ממועד קבלת הצעת התיקון של השמאי האחר. שומה זו לא תהיה השומה הקובעת כמפורט בסעיף 12. אין בכך כדי לגרוע מזכותך לקבל החזר עבור עלות שכר הטרחה של השמאי האחר, ככל שעומדת לך זכות זו.
17. איגוד חברות הביטוח ואיגוד השמאים ירכיבו רשימת שמאים מכריעים, אשר יישומו את הנזק בכל מקרה של מחלוקת בין שתי הצעות תיקון או שתי שומות. הרשימה תכלול מספר סביר של שמאים בפיזור גיאוגרפי נאות, והיא תהיה זמינה לציבור, לרבות באמצעות האינטרנט.
18. אם אתה המבוטח או ניזוק צד ג' תודיעו על רצונכם לערער על השומה, או אם הראל תודיע על רצונה לערער עליה, ייקבע שמאי מכריע אקראית מתוך רשימת השמאים המכריעים. הערעור יתבצע בפניה למוקד ערעורים משותף לכל חברות הביטוח בטלפון 700-888-700-1. השמאי המכריע לא יהיה שמאי בית או שמאי חוץ של הראל.
19. השמאי המכריע ייתן את חוות דעתו לא יאוחר מיום עבודה אחד לאחר שקיבל את הצעות התיקון או שבעה ימים מיום שקיבל את השומות של שני השמאים.
20. שכרו של השמאי המכריע ייקבע מראש. השמאי המכריע ייקבע את אופן חלוקת שכרו ועלות הצעת התיקון הנגדית או השומה הנגדית שלך, בין הראל לבינך או לניזוק צד ג', בשם לב לתוצאת הערעור. עלות הצעת התיקון או השומה הנגדית של הראל תהיה על חשבון הראל.
21. אסור לך, לניזוק צד ג', לסוכן, להראל ולכל גורם רלוונטי אחר, להשפיע בכל צורה שהיא על שיקול דעתו המקצועי של השמאי.
22. באפשרותך לפנות ישירות לשמאי, בכפוף לחובתך להודיע להראל על קרות מקרה הביטוח מיד לאחר שנודע לך עליו.
23. בהליך הערכת הנזק אסורה מעורבות כלשהי של כל גורם זולת שמאי החוץ. אין בכך כדי למנוע מהראל להעביר לשמאי מידע לפני עריכת השומה כגון מידע לגבי כיסוי ביטוחי, פרטי הפוליסה, תנאיה וכדומה.

24. לאחר מסירת הצעת התיקון, תהיו אתה, ניזוק צד ג' או הראל רשאים להעלות בפני שמאי החוץ הערה בעניין טכני בלבד הנוגעת להצעת התיקון ושאינן בה השפעה כלשהי על שיקול דעתו המקצועי של השמאי. הערה בעניין טכני היא למשל: הערה בדבר טעות לשון, טעות בחישוב, השמטה או הוספה בשוגג וכדומה. אם השמאי ימצא כי יש בסיס להערה, הוא יפרט את ההערה, יעדכן בכתב את הצעת התיקון וישלח את ההצעה המעודכנת למוסך, להראל ואליך, בצירוף הסבר לגבי ההבדלים בין הצעת התיקון זו לבין ההצעה הקודמת. אין בהוראות סעיף קטן זה כדי לגרוע מזכותו של מי מהצדדים לערער על הצעת התיקון בהתאם למנגנון הקבוע בסעיפים 12 או 13.
25. אסור להנחות את השמאי בהוראות המגבילות את שיקול דעתו המקצועי, לרבות בעת הגדרת הרכב כרכב "באבדן גמור" גם אם הנזק הגולמי לרכב נמוך מ-60%.
26. אסור להטיל על שמאי מטלות שאינן עולות בקנה אחד עם תפקידו, כגון להפנות מבוטח למוסכי הסדר או למוסכים מסוימים אחרים או לחתום על טפסים לבידיקת רכב לאחר תיקון.
27. סוכן ביטוח, מוסך, שמאי או כל גורם אחר לא ישלמו עמלה מכל סוג, לרבות טובת הנאה כלשהיא, האחד למשנהו, בקשר להסדר זה.
28. מבטח, סוכן ביטוח, מוסך או שמאי לא יעניקו או יקבלו עמלה או כל טובת הנאה, לרבות בדרך של הנחות בהשתתפות עצמית, מתן רכב חלופי וכיו"ב, במסגרת ואגב הליך בחירת זהות השמאי.
29. סוכן ביטוח המעורב בהליך בחירת השמאי יעשה זאת לטובת מיצוי זכויותיו של המבוטח בלבד ולפי שיקול דעתו המקצועי.
30. הראל תמסור לך, את כל הצעות התיקון שהועברו אליה וכל מסמך רלוונטי אחר אשר הועבר אליה אגב השומה. בנוסף, הראל תמסור לך את דוח השמאי הסופי סמוך לאחר השלמתו. דוחות אלה יימסרו לך, או למי מטעמך שדיווח על הנזק, בדרך שתואם עימך או עם מי מטעמך שדיווח כאמור.
- הדוחות יכללו בין היתר, על פי העניין, את כל אלה:
- א. תיאור זיהוי הרכב נשוא השומה.
  - ב. פירוט הנזק הפיזי שנגרם בשל מקרה הביטוח, לרבות תיאור מילולי של הנזק.
  - ג. הערכה כספית של הנזק, לרבות ירידת ערך, בשל מקרה הביטוח ואופן חישובם, לרבות:
    - 1) החלפים שבהם יש להשתמש לתיקון הנזק תוך ציון המספר הקטלוגי שלהם או ציון ותיאור החלף: חדש/משומש/משופץ, מקורי/תחליפי, שם היצרן, ארץ הייצור שם היבואן וכל פרט ונתון מזהה.
    - 2) מחירי החלפים.
    - 3) מספר שעות העבודה הנדרשות לתיקון הנזק, כולל פירוט השעות הנדרשות עבור כל אחד מסעיפי התיקון השונים.
    - 4) מחירי שעת עבודה.
    - 5) אופן חישוב שווי הרכב לעניין ירידת הערך ואופן חישוב ירידת ערך.
    - 6) אופן חישוב שווי הרכב במקרה של אבדן מוחלט.
  - ד. כל מידע עובדתי נוסף עליו מתבססת השומה.
  - ה. פרטי עורך השומה וחתימתו בהתאם להוראות הדין.
31. הראל תהיה רשאית להעביר אליך, אם תסכים לכך, את המסמכים המפורטים בסעיף 30, באמצעות אתר האינטרנט שלה או באמצעות משלוח דואר אלקטרוני לך או למי מטעמך שדיווח על הנזק.

פרטי התקשרות

משרד ראשי

בית הראל, רח' אבא הלל 3,
ת.ד. 1951 רמת גן, 5211802
03-7547777 📞

מחוז צפון

שדרות פל-ים 2,
ת.ד. 332 חיפה, 3133202
04-8606444 📞

מחוז ירושלים

בית הראל, רח' עם ועולמו 3,
גבעת שאול, ת.ד. 34259
ירושלים, 9134102
02-6404545 📞

מוקד תביעות ביטוח כללי

03-9294000 📞